

telepensjonisten

Medlemsblad for Telepensjonistenes Landsforbund

Nr. 2/13 - 40. årgang

REDAKTØRENS SPALTE

«Karasjok varmeste stedet i Europa», leser jeg på tekst-tv 31. mai. «Makstemperatur 30,5 grader Celsius»! I Sør-Norge hutrer vi i 12-14 gr., mens i Sør-Europa kryper gradestokken så vidt til 20 gr.

Mens landsmøtet pågikk på Gardermoen, økte vannstanden i elver og sjøer på Østlandet dramatisk. Det var ikke problemfritt for alle deltakerne å komme seg hjem. Storfloppen raserte både veier og jernbane, i tillegg til bygninger og gårder.

Her vest har vi nylig spent av oss skiene og skiftet til sommerdekk på bilen etter en usedvanlig lang og kald vår. (Ikke alle har rukket dekkskifte, for å være ærlig.) I dag, 1. juni, blomstrer påskeliljene, og bjørka rakk så vidt å få på seg et grønt slør til 17. mai, nesten 1 måned etter ruten.

Daglig forteller media om naturkatastrofer andre steder i verden. Skogbranner i Los Angeles, orkaner i Mexico, tornadoer i Oklahoma, flom i Bangladesh og i Kina, og store jordras andre steder.

Er det fortsatt noen som mener at klimaet ikke er i endring? Vi kan spekulere på hvorfor det endrer seg, men vi kan ikke lukke øynene for det som skjer rundt oss. Om det er menneskeskapt strides de lærde, det vil si, de fleste lærde heller nok til den teorien. De fleste av oss andre hører nok til *vet-ikke-gruppen*.

Likevel, kan vi ta sjansen på ikke å gjøre noe for å redusere luftforurensingen? Kan vi fortsette å kjøre rundt i hver vår bil?

Behøver vi dra til Sør-Europa eller mer fjerntliggende land med fly flere ganger i året? (Vi kan jo dra til Finnmark i stedet, men for mange av oss er det like langt). *Må* vi ha nye klær til hver eneste sesong? Til og med produksjon av en skarve T-skjorte forurenses ganske mye. Transport av råvarer fra Norge til Det fjerne østen for foredling før transport tilbake igjen, er ofte billigere enn å foredle i Norge. Har vi råd til å betale noen kroner mer for fisken som er bearbeidet i Norge? Og har vi råd til å betale mer for importerte varer fra utviklingsland, slik at de får råd til å gjøre noe med sin forurensing?

Sannsynligvis kan vi alle gjøre *noe* uten at vi forringer vår livskvalitet nevneverdig.

Med ujevne mellomrom holdes klimakonferanser der en stor del av verdens land prøver å bli enige om tiltak mot luftforurensing. De blir enige – om at de er uenige – og utsetter avgjørelsen til neste møte – om noen år. Vi registrerer mangelen på tiltak, og så glemmer vi det til neste klimakonferanse eller til neste rekord, det være seg varme-, kulde-, nedbørsrekord eller stormer.

Men uroen gnager litt mer intenst for hver ny rekord. Hvilken verden er det vi overlater til våre etterkommere? Kan vi som enkeltmennesker gjøre noe? Det blir jo bare en dråpe i et uendelig stort hav, men mange bekker små.... Hvis hver enkelt av oss tar i betraktning hva som forurenses minst når vi tar våre valg, må det ha sin virkning. Av verdens befolkning på over seks milliarder er det en stor andel som uten problemer kan kutte ned på sitt forbruk.

Innhold:

Redaktørens spalte	s. 2	Sofustanker	s. 16
Lederen har ordet	s. 3	Skuffende trygdeoppgjør	
Landsmøtet 2013	s. 4	sier Pensjonistforbundet	s. 17
Det nye Landsstyret 2013-2015	s. 6	Foreningsnummer og adresser	s. 18
Pensjonsreformen og pensjonistene	s. 8	Den mest markante telegrafbestyrer	
Hattens dag i Bergen	s. 9	i Tromsø	s. 19
Telepensjonistene Bodø/Salten	s. 10	Landsstyret	s. 19
Telefonvise	s. 12	Resolusjoner vedtatt på Landsmøtet	s. 20
Språket vårt	s. 13	Utprøving av kjernejournal	s. 20
Valencia	s. 14		

Neste nummer av bladet kommer ut i oktober 2013. Frist for innsending av stoff er **15. september 2013**.

Redaktøren forbeholder seg retten til nedkorting av innlegg.

Forsidebildet: Flotte former. Vitenskapsbyen/Oceanografic i Valencia. Foto: Berit Nylund.

Lederen har ordet

Landsmøtet 2013 er over, og kort oppsummert er vedtakene fra maidagene til å leve med. Flere innlegg fra Landsmøtets talerstol avslører imidlertid at det fremdeles er en brist i forståelsen mellom sentral og lokal organisasjonsenhet, noe som igjen medvirker til tendensen "vi og dere". Fortsetter dette de neste to årene, er det ikke nok å si at veien blir til mens vi går – da passer snarere båten blir til mens vi ror!

Som Landsstyrets leder for nye to år, kan jeg forsikre at jeg vil gjøre alt for å beholde oss alle i båten, men må allerede nå forskuttere at flere kan bli ganske våte på bena før reisen er over. Samtidig er det en klar forutsetning at hele besetningen er villig til å ro. Min velkomsthilsen til alle tillitsvalgte blir derfor:

Knyt sydvesten – behold støvlene på - vi skal gjennom meget usikkert farvann. Kapteinen blir på broen hele døgnet og skal så langt det er mulig navigere oss fram til mål – men forbli stabil på årene!

Hverdagen innhenter oss raskt, og som sagt i min landsmøtetale: selv om kontantene er de beste tantene, er vår oppgave som tillitsvalgte å ivareta hele familien. Jeg erkjenner at mitt mål om en kultur preget av gjensidig omsorg for hverandre, ikke er nådd. Håpet er at Landsmøtet har medvirket til bedre forståelse for at dette må være et felles mål og en grunnleggende nødvendighet om vi som tillitsvalgte skal oppleve trivsel i våre verv. Da kan vi nemlig ta i bruk det gamle utsagnet om at sammen er vi sterke.

Det er fremdeles gjennom ærlig kommunikasjon og gjensidig omsorg for hverandre vi kan bygge vår kultur og oppleve samhørighet i det fellesskapet som ble stiftet i 1976 for telepensjonistene! Om vi skal nå og forsterke målet i neste landsmøteperiode, bestemmer hver enkelt av oss. Jeg konstaterer at viljen fra Landsmøtet er til stede og det gleder meg!

Landsmøtet behandlet og vedtok enstemmig de vedtektene som skal gjelde for Landsforbundet de neste to årene. Sett fra mitt ståsted, ligger den mest positive endringen i § 11, Landsstyrets oppgaver, og da spesielt i følgende punkt:

"Landsstyret skal:

Vedta retningslinjer for overføring av økonomiske midler fra Forbundet til lokalforeningene. Beløpets størrelse fastsettes i de årlige budsjettene. Vedtaket skal så langt det er mulig være forutsigbart og skal gjøres kjent for lokalforeningene senest innen 1. november, før nytt regnskapsår."

Et enstemmig vedtak om denne fremtidige praksis er et klart bevis på at tidene utfordrer oss, men også samler oss i erkjennelsen om at vi må ha "dukatene" i hånden før vi tar dem i bruk!

En annen særdeles viktig endring fikk vi i «Mal til vedtekter for lokalforeningene» ved at lokalforeningene nå er helt selvstendige enheter og selv kan bestemme den interne driften. Gjennom § 5 Kontingent, "Medlemskontingenten fastsettes av årsmøtet", ble den lokale styringen og saken løftet ut av Landsmøtets formelle behandling. Slik jeg oppfattet delegatene var det stor tilfredshet med denne endringen, og jeg slutter meg til tilfredsheten – det var på tide, etter min mening.

Under Landsmøtets forhandlinger kunne en "flue på vegg" oppleve nærmest "polsk riksdag", og muskedunderen hang synlig og klar til bruk på skulderen hos flere av delegatene. Heldigvis ble det ikke utløst skudd og jeg konkluderer med at prosessen bidro til en samling om gode vedtak for de neste to årene.

Jeg takker igjen samtlige delegater for upåklagelig engasjement. Det nye Landsstyret er gitt et grunnlag som gjør oss både styringsdyktig og løsningsorientert. Jeg er derfor overbevist om at vi skal møte utfordringene og løse dem til gagn for oss alle om vi blir utsatt for stormer underveis. Vi starter reisen med flagget til topps, og jeg skal gjøre mitt beste for at det forblir øverst i masta!

Velkommen til et godt og fruktbart samarbeid!

*Med vennlig og optimistisk hilsen
Forbundsleder Anni Milward*

>> Landsmøtet 2013 på Rica Gardermoen

av Berit Nylund
Fotografer: Bjarne Ulvang,
Nils Bøe og Kjell Engen.

Anni Milward åpner Landsmøtet

Slutter i Landsstyret: fra v. Bjarne Ulvang, Wenche Fahsing, Eva Marie Kvelland og Nils Bøe. Anni takker for innsatsen.

Landsmøtet ble avviklet 21. til 23. mai. Landsstyret og representanter utgjorde til sammen 73 stemmeberettigede. I tillegg møtte valgkomiteens leder, revisor og Telepensjonistens redaktør.

Landsmøtet åpnet med et kulturelt innslag, Marius Beck spilte gitar og sang. Ordføreren i Ullensaker kommune, Harald Espelund, hilste landsmøtet. Han var et fyrverkeri. Det han ikke fikk sagt om Ullensaker i løpet av noen minutter var sikkert ikke verd å nevne.

Anni Milward ønsket deltakerne velkommen til landsmøtet.

Hun så tilbake på arbeidet i Landsstyret de to siste årene. Det har vært inspirerende å jobbe sammen med arbeidsutvalg og landsstyre. Perioden har vært utfordrende med mange omfattende saker. Landsstyret har jobbet godt og har lagt til rette for effektiv drift av organisasjonen. Det nye styret vil likevel få nok av oppgaver i en virkelighet som stadig er i endring, understreket hun.

På saklisten sto bl.a. to foredrag. Generalsekretær Harald Olimb Norman i Pensjonistforbundet snakket om Trygdeoppgjøret og om Pensjonistforbundets arbeid i den sammenheng. Han understreket hvor viktig det er at landets 800 000 trygdemottakere står sammen og over politisk press både når det gjelder eldreomsorg og regulering av pensjon.

Vår forrige leder i Landsforbundet, Odd Kåre Kvalheim, snakket om Pensjonsreformen og pensjonistene. Anni Milward har omtalt foredraget hans på annet sted i bladet.

Foredragene var inspirerende avbrudd i saklisten med vanlige landsmøtesaker og innsendte forslag. Referat fra disse forhandlingene blir sendt ut til lokalforeningene når protokollen er godkjent, så jeg går ikke inn på det her.

En tradisjon på landsmøtene er en utflukt. En liten busstur unna Gardermoen ligger Eidsvoll. For mange av oss var det første gangen vi var på det historiske stedet. Litt leit at Eidsvollsbygningen var innhyllet i plast fra topp til tå for å restaureres til 200-års jubileum for Grunnloven i 2014. Likevel ble det en interessant tur. Rikssalen i Eidsvollsbygningen er flyttet til Wergelands hus like ved siden av, mens restaureringen pågår. Her fikk vi en svært interessant innføring i arbeidet med Grunnloven og hendelsene som førte til at Norge ble skilt fra Danmark, men måtte gå i union med Sverige.

Møteleiderne Berit Olavsén og Truls Langedgen

Sekretærene Gerd Blomstrand Kristensen og Oddvar Ulvang

Arendal vant premien for beste verving i 2012. Leder i Arndal Finn Halvorsen gratuleres av Anni Milward

Siste kvelden på landsmøtet er det også tradisjon at alle tar finstasen på til festmiddag. Det ble en hyggelig stund. Praten gikk, og alle slappet av etter å ha jobbet til langt på kveld dagen før for å holde tritt med saklisten. Mange gode historier ble fortalt, og latteren satt løst. Før desserten kom Ann-Marie Kvien på besøk. Hun spilte trekkspill og sang kjente og kjære sanger, bl.a. Sang til bygda. Hun skapte stor stemning, og alle sang med etter hvert.

Landsmøtet ble avsluttet til lunsj 23. mai. Da var det bare å få i seg litt mat, før forsamlingen satte kursen hjemover. Mange hadde lange reiser foran seg, både på grunn av avstand til hjemstedet, men også fordi mange veier på Østlandet ble stengt på grunn av flom mens landsmøtet ble avviklet.

Landsstyret består av åtte faste medlemmer, arbeidsutvalget på tre medlemmer og fem styremedlemmer. Det er tre varamedlemmer til styret.

>> Det nye Landsstyret 2013 - 2015

Anni Milward
Leder
Lokalforening: Gjøvik

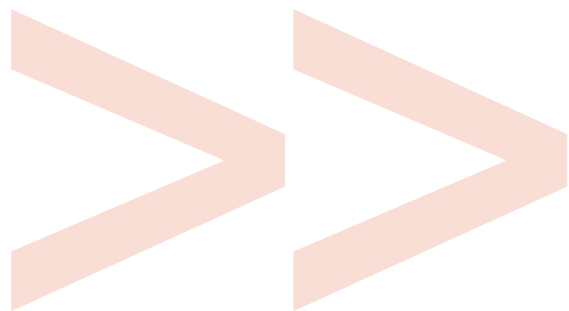

Mai Britt Løken
Nestleder/sekretær
Lokalforening: Østfold

Kjell Engen
Kasserer
Lokalforening: Gjøvik

Disse tre utgjør arbeidsutvalget som har ansvar for den daglige driften mellom landsstyremøtene. Alle tre ble gjenvalgt.

Styremedlem

Berit Olavsén
Lokalforening: Larvik
Gjenvalgt

Varamedlemmer

1. Dagunn Klakegg, Sogn og Fjordane
2. Ingvar Kallevik, Kristiansand
3. Jan Andreassen, Glåmdal

Nye styremedlemmer

Oddvar Ulvang

Bosted: Sandnessjøen

Lokalforening: Helgeland Telepensionistforening

Verv i lokalforeningen: Redigerer lokalforenings hjemmeside, har vært sekretær og har nå begynt på det 5. året som foreningens leder.

Hobby: Amatørradio (LA4FG), frilansjournalist (liker å skrive), historisk arbeid (er historiker), slektsgransking, studier (tok mastergrad i nordisk språkvitenskap som pensjonist).

Tidligere yrke(r): radiotelegrafist, radiotekniker, avdelingsleder, informasjonskonsulent, næringskonsulent, distriktsjef i forsikring, cand. philol./lektor i den videregående skole.

Hvor har du jobbet i Tele: Rogaland radio, Kirkenes aeradio, Banak aeradio, Isfjord radio/aeradio (Svalbard), Bodø radio/aeradio, Sandnessjøen lufthavn og Sandnessjøen teleområde.

Hvorfor engasjerer du deg i styret for telepensionistenes landsforening?

Jeg engasjerer meg fordi jeg synes det er viktig å være en del av «limet» i det sosiale nettverket i vår store «telefamilie». Samtidig synes jeg det er viktig å være en liten brikke i det viktige arbeidet med å bedre egne og kollegers rettigheter og levevilkår.

Truls Langeggen

Bosted: Oslo

Lokalforening: Fornebu i lokalforening Styreleder i Fornebu lokalforening

Tidligere yrke(r): Utdanning fra Oslo Ingeniørhøyskole i Elektronikk. Arbeidet i Kringkastingskontoret. Lederfunksjoner i tidligere Telenor Nett. Teknisk direktør i Norkring. I de siste årene Seniorrådgiver i Telenor Broadcast.

Hvorfor engasjerer du deg i styret for Telepensionistenes Landsforening?

Mener at alle har et samfunnsansvar for å delta i arbeidet i foreninger som Telepensionistene. Funksjonstiden bør være maksimum 4 år.

Roy Knag Jæger

Bosted: Hopshavn, Askøy.

Lokalforening: Telepensionistene Bergen, Leder.

Hobby: Liker å arbeide med vedlikehold av min eiendom og hus. Båt og sjøliv.

Tidligere yrke(r): Ingeniør. Begynte på transmisjon i Bergen i 1968, arbeidet videre med plan-

narbeid. Leder for automatsksjonen og Stasjonsteknisk sjef i Bergen. Senere leder for alle tekniske installasjoner og Bergen Radio, Trafikkseksjonen og Sjøkabelvirksomheten. Teknisk leder i Region Vest. Fra 1995 direktør for Kontraktadministrasjonen i Networks.

Hvorfor engasjerer du deg i styret for Telepensionistenes Landsforbund?

Telepensionistene Bergen er i dag landets største lokalforening og når vår representant i Landsstyret, Bjarne Ulvang, valgte å gå ut av dette etter mange års arbeide, var det naturlig å stille seg åpen for å erstatte han som gikk ut. I tillegg ønsket styremedlemmene i Bergen at jeg skulle stille til valg som styremedlem.

Kirsti Ranvieg Leiros

Bosted: Straumen, Inderøy i Nord-Trøndelag, født og oppvokst i Narvik.

Lokalforening: Leder i foreninga for Telepensionistene, Steinkjer.

Hobby har vært korsang det meste av mitt voksne liv, men sluttet med det for noen år siden. Har også drevet litt med organ-

isasjonsarbeid, spesielt i korsammenheng.

Yrke: Gikk på opplæring i Narvik høsten 1964, telefonkurs i Tromsø etterjulsvinteren -65. Har arbeidet i Tromsø, på Andenes, i Nordkjosbotn, i Narvik og avsluttet på kundeservice Steinkjer i 2006. Jobbet på Lillehammer under OL i 1994.

Hvorfor engasjerer du deg i styret for Telepensionistenes Landsforbund?

Jeg liker organisasjonsarbeid, og fikk spørsmål fra styret om jeg kunne tenke meg å stille som kandidat til landsstyret. Etter litt betenkningstid svarte jeg ja.

Tidligere forbundsleder
Odd Kåre Kvalheim

Pensjonsreformen og pensjonistene

Pensjonsreformen og pensjonistene var ett av foredragene på Landsmøtet. Dette tema må sees i forhold til Banklovkommissjonens arbeid. I innstilling NOU 2013:3 sier kommisjonen at det har vært svært viktig for kommisjonen å sikre oppreservering (tilstrekkelig avsatt kapital) i pensjonskassene så snart som mulig på grunn av økt levealder. Forslag til oppreservering støttes fullt ut av Finanstilsynet og forsikringselskapene. Oppreserveringen har som mål å sikre at pensjonsinnretningene blir i samsvar med de pensjonsforpliktelsene som de respektive pensjonsinnretningene har påtatt seg og ut fra faktisk oppdaterte beregninger av levealdersrisikoen. Det konstateres at det er et gap her på et tosifret milliardbeløp.

Ut fra dette har Finanstilsynet revidert sitt såkalte dødlighetsgrunnlag i kollektiv pensjonsforsikring (K2013) til erstatning for den gjeldende beregningsmetode (K2005). Telepensjonistens Landsforbund

har ikke forutsetning for å vurdere om den nye beregningsmåten er riktig, men vi registrerer fra mediaoppslag at beregningsmåten er omstridt innen bransjen. Det antydes at om en tidligere tok for lite i når det gjelder levealder, så tar en nå for mye i.

Landsstyret er selvsagt enig i at det er viktig at pensjonsberegningene har avsetninger som sikrer de ansatte/pensjonistenes pensjoner. Når så ikke er tilfelle, blir spørsmålet hvordan dette skal sikres eller mer presist hvem som tar regningen og hvordan oppreserveringen skal skje. Er det pensjonsinnretningene, foretakene eller medlemmene i pensjonsordningen som skal ta regningen?

Vi peker på at underlagsmaterialet fra SSB (Statistisk Sentralbyrå) har blitt jevnlig oppdatert og at det ikke er slik at økningen i levealder er blitt spesielt stor de siste årene i forhold til utviklingen i tiden før 2005. Både forsikringselskapene/pensjonskassene og Finanstilsynet

må derfor ta et ansvar for måten oppreserveringen har foregått på til nå.

At pensjonistene skal bli de som personlig merker kommisjonens forslag til oppreservering sterkest i form av realnedgang i pensjonsytelsene i flere år framover, kan vi ikke akseptere. Det må være mulig å finne en løsning på utfordringene med oppreservering som sikrer at realverdien av pensjonen for dagens pensjonister blir ivaretatt.

Landsstyret med enstemmig støtte fra Landsmøtet 2013 har gitt vår rådgiver Odd-Kåre Kvalheim i oppdrag å samarbeide aktivt med de ansattes representanter i styret for Telenor Pensjonskasse og eventuelle andre parter som deler vårt syn. I forvisning om at saken er i de beste hender, ønsker vi lykke til – det trengs i en så viktig sak for alle telepensjonistene som har sin pensjon fra Telenor.

Anni Milward
Forbundsleder

Resolusjoner vedtatt på Landsmøtet

Det ble vedtatt to resolusjoner på landsmøtet. Resolusjonene er sendt til Helse- og Omsorgsminister Jonas Gahr Støre.

Samhandlingsreformen – oppgjørssystemene mellom kommunene og helseforetakene

Trenger kommunene en pause i gjennomføringen av samhandlingsreformen?

Målet med Samhandlingsreformen var å gi pasienter og brukere bedre forebygging og tidligere behandling og hjelp der de bor.

01.01.12 fikk kommunene ansvaret for å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehusene. Den oppgaven har de fleste kommuner ikke vært rustet til å ta på seg. Som et eksempel kan nevnes at det i Helse Vest bare er 11 % av kom-

munene som har det nødvendige antall døgnplasser, mens Midt-Norge har 50 %, og landsgjennomsnittet ligger på 34 %. Kommunene har heller ikke kvalifisert personale til å ta imot pasienter for pleie og rehabilitering. Kommunene må i hht oppgjørssystemet betale kr 4000 pr døgn dersom de ikke kan ta imot utskrivningsklare pasienter. Dette fører til at pasientene blir overført til kommunehelsetjenesten, uansett kapasitet og ekspertise. Dette resulterer også i at enkelte pasienter ikke får nødvendig hjelp, eller de blir sendt i skytteltrafikk mellom sykehus og kommune. Det er en uverdigg måte å behandle mennesker på og det kan ha store helsemessige konsekvenser.

Telepensjonistens landsmøte krever at oppgjørssystemet mellom helseforetakene og kommunene blir vurdert på ny. Kommunene bør få mulighet til å inngå

individuelle avtaler med helseforetakene inntil alle har nødvendige ressurser. Det vil gi en garanti for at pasientene får være på sykehuset inntil de klarer seg selv, eller til kommunen kan ta i mot dem på en forsvarlig måte.

Det er den enkeltes helsetilstand som må være avgjørende, ikke hvilken kommune en bor i.

Lovfestet rett til sykehjemsplass for pleietrengende.

Pleietrengende som av medisinske årsaker har behov for 24-timers pleie og omsorg må få lovfestet rett til plass på sykehjem. Sykehjem er dagens eneste offentlige institusjon med nødvendig tilbud til denne pasientgruppen.

Hattens dag i Bergen

Berit Nylund

Det er tradisjon hos Telepensjonistene i Bergen å arrangere basar på maimøtet. Da tar mange av medlemmene med seg en gevinst til utlodning og i tillegg blir det kjøpt blomster til å pynte lokalet med. De blir også loddet ut. Hvert år bugner bordet av fine gevinster og salg av lodd går strykende.

I år ble basaren kombinert med Hattens dag. Mange av medlemmene hadde tatt på seg sin fineste hatt. Noen hadde pyntet solhatten eller funnet fram hatten de en gang brukte daglig. Andre hadde funnet fram bestemors eller oldemors hatt og i tillegg tilpasset antrekket til hatten. Beste hatt med tilhørende antrekk blir premiært.

Nestlederen i Bergen, Aud Ellefsen, holdt et lite foredrag om hattens betydning både som varmende hodeplagg, statussymbol, symbol på rolle/jobb og påvirkning på språket vårt. Gjennom historien har hatten hatt stor betydning for å plassere folk i samfunnet både når det gjelder status og yrke.

Björg Blomdal hadde flotteste hatt og antrekk.

I år, som for 5 år siden, da vi sist arrangerte Hattens dag, var det Björg Blomdal, som gikk av med seieren. Hun hadde en feiende flott flosshatt og var kledd i stilig sort antrekk som sto i stil med hatten. I tillegg kunne hun fortelle en spennende historie om den gamle hatten.

Aud Ellefsen kåserer om hatter

Hattens historie

Hatten lå på loftet til Björg Blomdals mor i original eske fra London så lenge hun kan huske. Da foreldrene var borte, ble hatten flyttet til Björg sitt loft. Den ble av og til luftet ved festlige anledninger. Sammen med hatten fant Björg en lapp som viste hvem som hadde eid hatten.

Den første eieren som var omtalt var Johan Joachim Wichmann Nielsen fra Risør. Han var født i 1844 og var kaptein på D/S «Excellense» som gikk i kystfart mellom Oslo og Bergen. Han var bestefar til Sonja Henie.

På tross av at Johan Joachim og hans kone Sara Cecilie fra Limerick hadde 7 barn, arvet bestefaren til Björg hatten. Han het Einar Einarsen og bodde i Risør. Einar var nevø til Johan Joachim.

Einars datter, Ingebjørg Kristine, flyttet til Bergen og giftet seg der. Hun var mor til Björg Blomdal. Hun arvet hatten etter sin far.

Björg er nå den stolte eier av hatten. Den har inspirert til å granske litt i slektshistorien både før og etter at den kom til Bjørgs familie. Hatten må være minst 130 år gammel men trolig enda eldre. En kan bare tenke seg hva den har vært med på. Den har nok mye å tenke tilbake på der den ligger i sin gamle hatteeske.

Ad uransakelige veier havnet den i Bergen, den kunne like gjerne endt hos Sonja Henie på Høvikodden!

Telepensjonistene

Bodø/Salten

Lokalforeningen ble stiftet allerede i 1980. Første formann var Håkon Utheim, en pioner fra Fauske. Foreningen startet med 20 medlemmer, i dag teller vi 156 medlemmer. Bodø/Salten dekker kommunene i gamle Bodø teleområde.

Gerd Blomstrand Kristensen

Bodø/Salten er en meget aktiv forening med 9 medlemsmøter i året. Møtene er populære og godt besøkt. Vi har interessante foredragsholdere på hvert møte, med temaer som eldreomsorg, demens/alzheimer, arverett, og kåserier av ymse slag. Dessuten er det sang og musikk, gode historier, informasjon fra sentralt hold, prat, mat og utlodding.

Reisene våre om våren er svært populære. Vi har besøkt Island, Kroatia, Irland, Skottland, Finland, Sverige og Danmark.

Turene til utlandet blir ikke sponset, medlemmene betaler alt selv. Det er 40 og 50 med på hver tur. På høsten tar vi en kort tur i vårt fylke, med samme positive oppslutning. På disse turene sponser vi enten en middag eller busskostnadene. Julebordet blir også sponset en del.

Bodø/Salten har 3 æresmedlemmer. Vår mangeårige leder Lilly Urskar Skotmyr, Reidar Mortensen (en av stifterne) og Ingri Kristiansen, et av våre meget aktive medlemmer. Foreningen har ringegruppe som honorerer, de ringer til medlemmer som ikke kan møte pga sykdom eller avstand. Vi feiret vårt 20 års jubileum på Fauske, og vårt 30 års jubileum på tur i Lofoten via Lødingen.

Meget interessant tur med egne lokale guider .

Foreningen arrangerer brukerstyrte datakurs tilpasset den enkeltes behov. Fotobehandling og databehandling for viderekomne er meget populært.

Bodø/Salten er engasjert i lokalsamfunnet. Nils Bøe er leder for Bodø eldreråd og varamedlem for Nordland fylkes eldreråd. Som en kuriositet kan nevnes at i Nordland fylkes eldreråd er det 4 medlemmer eller varamedlemmer som kommer fra vår gamle etat. Vi er også med i kommunale og frivillige tiltak. Styremøtene holdes i de gamle lokalene til Telenor og medlemsmøtene er i kultursalen på «Tusen hjemmet», en institusjon for eldre i Bodø. Her betaler vi husleie pr. møte.

Vi har gjennom flere år vært glad for et stabilt lederteam. Det har ikke vært tillitsmannskrise hos oss. Vi tror det skyldes vårt gode arbeidsmiljø på jobben. Dette har vi overført til pensjonistforeningen vår. Styret vårt møter du på hjemmesiden.

Nettavisen vår er vi stolt av. Vårt kjære medlem Rolf Wegner var i flere år aktiv og iderik, han døde dessverre så altfor tidlig. Etter en tids opphold har vi nå ny mann på jobben, en tusenkunstner ved navn Yngve Lothe. Gå inn og se selv, vår adresse er www.telepensjonistene.no. Klikk deg inn på Bodø/Salten, og du kan se både gammelt og nytt stoff. Velkommen innom.

Hilsen Gerd Blomstrand Kristensen, leder

3)

4)

1) *Anne Martha Ericson hylles etter 15 års oppringingstjeneste til de vi*

2) *Oppfrisking data*

3) *Styret*

4) *Veteranene bob (Odd Benjaminsen d.), mot Reidar Mortensen) og ord (Terje Nordvik) på Lofottur.*

5) *Sture Evjenth og Thomas Mathisen er faste musikere på møter og turer.*

6) *På tur til Skottland*

5)

6)

Telefonvise 1910

“Telefonvise 1910” handlar om då Solund i Ytre Sogn fekk telefon i 1910. Forfattaren, Ivar Netteland var frå Losna og arbeidde på anlegget. Visa er skreve ned av Olav Iversen, stasjonshaldar i Nese fjorden, seinare Hardbakke.

Mjåten som er nemnt i visa, er der sjøkabelen over Sognefjorden til Solund kom i land. Kråkevåg var fyrste stasjonen som vart innkopla, til jul 1910. Knappt eit år seinare var linjekursen ferdig nordover til Buskøen, som rikstelefonstasjonen vart heitande, innkopla 8. desember 1911. Anlegget heldt fram mot Ytre Sula med rikstelefonstasjonar i Nese fjorden, Hardbakke, Tangenes, Næra og Kolgrov, alle innkopla i 1913.

Harald Jarl Runde

*Her er arbeidslaget, nokre i arbeids- og nokre sundagskle. På hoggestabben ei øks og ei vin- eller ølflaske. Ivar Netteland er nr to frå høgre. Biletet er frå teltleiren på Lendingen som er nemnt i visa. Borna på Lendingen syntes det var stor stas å vitje telefonarbeidarane der dei fekk smake skiver av langebrød. Kjøpebrød var den gongen sjeldan og smakte særst godt!
Foto: Ingolf Steinsund/Fylkesfotoarkivet i Sogn og Fjordane.*

Nu endelig til Sulen er kommen telefon, nu kan vi tiden følge og tale Norge rundt. Vi lenge har studert når vi den skulde nå men nu er tiden inde at vi den skulde få.

En linje her blev bygget som vi alle såg, den stubben gjekk frå Mjåten og ut i Kråkevåg! Den bygget blev om høsten i året 1910, så mange her i Sulen for den sak da blev fri.

Og sommeren derefter da byggedes her så fort, at mange her i Sulen de syntes det var stort. Vi stormet frem til Buskø med stål og dynamitt, for det må Staten koste så vi det her har fritt.

Da vi kom frem til Nessen, en mand fekk difterit, da blev vi riktig bange, skjønt vi har dokter fritt. Da blev vi dårlig stelte, det var slett ikke fjelgt, nu må vi ut på marken og bygge og bo i telt.

Skal jeg nu følge linjen, så må jeg skrive meir, da vi kom frem til Gylten da fandt vi plass til leir. Der drakk vi våres kaffe og spiste smør og brød, vi får av Staten penger så vi ei lider nød.

De skillinger vi får utav den norske stat, det er så vidt det strekker når vi skal kjøpe mat. For maten den er kostbar, det kan du vel forstå, men tillegg på vår daglønn det kan vi ikke få.

Vårt arbeid gjekk fremover, vi trekket oss på nord, og alle våre stolper de står visst efter snor. Vi likte oss godt i leiren, vi tok oss mangen blund, men slutt det blev med teltet, da vi kom til Krakøesund.

En ting jeg her bør nevne, der hendte oss et puds, den sterke dynamitt, her i luften sprengete et hus. Det var en liten sjøbod, som stod ved Lendingen, den ramlede utover men litt stod der igjen.

Den mand som skaden ramte, han ikke det forsto, han bare kommanderte at skyte vekk for fot. Han gjorde liten regning på dynamittens kraft, men siden slo han over hvor meget han har taft.

Nu snart er linjen ferdig så her er tale om, de gleder sig i Buskø fordi vi dertil kom. Vi var slett ikke mange, vi var en liten flokk, men sikkert nok vi dragset og reiste mang en stakk.

Ivar Netteland

Vet vi alltid hva vi snakker om? Pussig spørsmål kanskje, men språklige snurrepiperier opplever vi daglig, både i tale og skrift. På denne språksiden skal vi se nærmere på hva som skjuler seg bak ordene. Språk er spennende, man ser hele tiden nye sammenhenger, og som i bridge blir man aldri utlært.

SPRÅKET VÅRT

Denne gangen skal vi se på noen ord og uttrykk som vi kjenner godt, men som ikke er så lett å oppdage opprinnelsen til – etymologien.

Et **dørslag** er en slags sil som hører til på kjøkkenet, men i dag er det vel ikke mange igjen i kjøkkenskuffene. Opprinnelsen til ordet er tysk. Første del av ordet – *dør* – går tilbake på den tyske preposisjonen *durch*, som betyr 'gjennom'. På tysk heter det altså *Durchschlag*.

(For noen av leserne er kanskje *durch* mer gjenkjennelig hvis vi setter den sammen med *fur*, *gegen*, *ohne*, *um* og *wider*. Det var disse preposisjonene dere ble bedt om å pugge da dere gikk på realskolen i en fjern fortid. De styrer nemlig akkusativ, står det i Løkkes grammatikk. Er dere med? De tøffeste av leserne går vel et skritt videre og klarer å finne ut hvilke preposisjoner som styrer *både* akkusativ og dativ? Kom igjen! Og skulle det være noen som har fulgt så godt med i tysktimene at de husker hvilke som styrer *bare* dativ, kan det bli en oppmerksomhet *zu empfangen*)

Et **fruentimmer** er, litt nedsettende, synonymt med en *kvinne*. Også her er opprinnelsen til ordet tysk. Helt opp til begynnelsen av forrige hundreår var det i de europeiske salonger vanlig at herrene inntok dertil egnete gemakker ved sosiale sammenkomster, og damene måtte finne seg i å bli plassert på et annet rom.

Navnet på damenes rom var ikke noe så simpelt som dansk eller norsk i slike møblerte hjem, nei det skulle dufte av *verden*, det skulle være *mondent*. Tysk eller fransk hadde god klang i selskapslivet, og her passet det tyske ordet *Frauenzimmer* som hånd i (selskaps-)hanske: et rom for kvinner – *kvinnerom*. Og hvilken betegnelse fikk så mennenes salonger? Kort og godt: *røkerom*!

Over til båtfolket, særlig seilerne.

Sommeren står for døren, de fleste har fått båten på sjøen, og noen har vel allerede kastet loss og står ut fjorden for styrbords halser.

Norges største og eldste seilskute heter *Statsraad Lehmkuhl*. Det er en tremastet bark, bygd for 99 år siden i Bremerhaven.

Den har 22 seil, med en seilflate på over 2000 kvadratmeter, og den har 18.000 meter tau, løpende og fast rigg. For å vite hvordan seilene skal håndteres, må man kunne navnene på seilene og resten av riggen. Da har mannskapet 54 navn de må kunne, foruten de vanlige maritime uttrykkene.

Det blir opplyst at skipets største lengde er 98 meter inkludert **baugspryd**. Det er dette ordet som ofte blir skrevet på mange forskjellige måter. *Baug-spyd* er ett av dem, et annet er *baugs-pryd*. Ordet har ingen ting verken med *spyd* eller *pryd* å gjøre, men kanskje tenker man på en gallionsfigur. Den står jo framme i baugen oppunder *baugspryd* og har som oppgave å bringe lykke og pryde skuta. Det som gjør at man blir usikker på skrivemåten, er *s-en*, hvilken del av ordet den hører sammen med og hvor den skal plasseres. Grunnordet her er *spryd*, og altså *baug + spryd*, ingen genitivs-*s*! Opprinnelsen til dette ordet er denne gang nederlandsk: *spriet*. På engelsk heter det *bow-sprit*, på tysk: *Bugsprriet*.

Fortsatt kan man høre *spri* brukt på norsk. Det er en stang til å spenne ut seil med, og det var det som opprinnelig var hensikten med *baugspryd*. På *barken* har både jageren, begge klyverne, forre stengestage seil og fokken sine nedre fester på *baugspryd*, som altså er en viktig del av riggen. Legg ellers merke til at på mange seilskip kan klyverbommen være en forlengelse av *baugspryd*.

Bon voyage!

Siden de fleste leserne er besteforeldre og har levd noen år, gjengir vi her et intervju som en 10-åring gjorde med bestefaren sin, og som senere har fått merkelappen **vits**. Ett av spørsmålene var slik:

Barnebarnet: «Hvordan er det å bli gammel, bestefar?»

Bestefar: »Jo, det skal jeg si deg, gutten min. Når du blir gammel, er det tre ting som skjer.

- 1) «Du blir grå i håret»
- 2) «Du blir glemsk»
- 3) «Du blir grå i håret»

God sommer!

Valencia - en spennende og vakker by

Som så mange andre nordboere besøker jeg Costa Blanca i Spania minst en gang i året. I fjor dro vi på dagstur fra Albir til Valencia. Det var et besøk som gav mersmak. En dagstur gav oss bare en anelse om hvor mye flott der er å se på i byen. I år hadde vi derfor satt av to dager til å utforske Valencia.

Post- og Telegrafbygget på rådhusplassen i Valencia. Bygget i 1915

Vi var så heldige å finne det perfekte stedet for overnatting når en bare skal ha et sentralt sted å sove. Hostel Venezia på Plaza de Ayuntamiento (Rådhusplassen) midt i hjertet av byen, et enkelt frokosthotell, rent og stille, med gode senger og god frokost. Prisen var det ingenting å si på, 650 kr for to personer pr. natt.

Valencia er den 3. største byen i Spania og har godt 800 000 innbyggere i selve byen, en halv million flere hvis vi regner med forstedene. Byen virker romslig og har mange flotte parker, både store og små. Det er også mange fine plasser og torg i gamlebyen, så en har ikke følelsen av å være i en storby når en rusler rundt. Det vrirler av koselige uterestauranter i gågater, på fortauene, plazaer og ellers der det finnes plass. Valencia er opprinnelsesstedet for den spanske paellaen og den er å få i mange varianter. Der er også mye annen god mat å få på kafeer og restauranter, ikke minst deilig tapas eller kaker og is.

Start med turistbuss

Fra Plaza de Reina, like i nærheten av Rådhusplassen går det toetasjes turistbuss. Bussene har en historisk rute, og en rute som går til havna og strendene. Disse bussene har stoppested ved alle de mest kjente severdighetene. Med 2 dagers pass kan du gå av og på så mange ganger du ønsker. En ypperlig måte å komme seg fra sted til sted uten å lete etter veien og uten å få ømme føtter. Rutene bussene følger har felles stoppested flere steder, så en kan gå over fra den ene til den andre. (De har også stoppested ved busstasjon og jernbane, så når du skal forlate byen er det et greit transportmiddel.)

Mye flott gammel arkitektur

Valencia ble grunnlagt av romerne etter år 138. De konstruerte vanningsanlegg for jordbruk og bosetting. Senere ble de drevet vekk av visgoterne, som igjen ble jaget ut av maurerne i 711. Maurerne

Rådhuset i Valencia

Fra Oceanografic/Akvariet

Plaza de La Reina

bygde opp jordbruk og industri, og Valencia ble et regionalt senter. I det 13. århundre ble maurerne jaget ut og Valencia ble innlemmet i det katalanske kongedømme. Arkitekturen i gamle bydeler gjenspeiler skiftende regimer og stilarter. Mange har opp gjennom hundreårene markert sin status og makt med flotte monumentale bygg. Kirker fra forskjellige trosretninger er det mange av, likeså offentlige bygninger fra forskjellige perioder.

Katedralen ved Plaza de la Reina som ble påbegynt i 1262 og fullført i det 18. århundre, har mange forskjellige stilarter. Silkemarkedet, La Lonja de la Seta, ble bygget fra 1482 til 1533 og er på Unescos verdensarvliste. Ellers kan en nevne i fleng: Rådhuset, post- og telegrafbygget, mange gamle tårn og mange palasser etter like mange markier. Skal en se alt vil det trolig ta år.

Museer

Det finnes mange museer i Valencia. Museo de Bellas Artes, kunstmuseet, er kjent. Der finnes verker av El Greco, Goya, Velazques, Espinoza og mange flere. Det nasjonale keramikkmuseet finnes i Marques de dos Aquas Palace. I Plaza de Toros, tyrefekterarenaen, finnes Tyrefektermuseet og Tyrefekterskolen. Museo de las Ciencias Principe Felipe viser moderne teknologi. Det finnes mange andre museer, det er bare å ta for seg fra guideheftene.

Vitenskapsbyen og Oceanografico

Rio Turia hadde opprinnelig sitt løp gjennom Valencia. Etter en storflom i 1957, og flere mindre flommer senere, ble elven ledet utenom byen. Elveleiet er blitt til oase på mer enn en million kvadratmeter. Her er ingen biltrafikk. Turveier, parker, lekelplasser, barnehager, sykkelveier, idrettsarenaer, trær og blomster har fått plass her. Deler av en stor dyrepark ligger også i elveleiet.

Den berømte arkitekten Santiago Caltrava fra Valencia har tegnet La Ciudad de Las Artes y las Ciencias (Kunst- og Vitenskapsbyen). På et 350 000 kvadratmeter stort område ved det opprinnelige elveutløpet finnes konserthuset Palau, vitenskapsmuseet Museo de la Ciencias, den botaniske hagen L'Umbrale, akvariet Oceanografico med mer.

Vi hadde satt av en dag til besøk her, men rakk bare å besøke det fantastiske akvariet. Akvariet er Europas største og dekker et enormt område. Her er Atlanterhavstunnelen, en 70 meter lang tunnel av glass omgitt av sjø. Her kan en vandre blant haier, rokker og mange andre arter fra Atlanterhavet. Middelhavet og Rødehavet er også representert i akvariet. Avdelingen Antarktisk har pingviner, og i Arktis kan en se hvalross og belugahval.

Oceanografico har også en avdeling med fugler, og på sjøene i området svømmer flotte hvite svaner med svart hals og hode. Skilpadder rusler i hopetall i vannkanten, og sel og sjøløver bolttrer seg i vannet eller ligger dørske og nyter solen. Det er også et stort delfinarium som hører til akvariet. Der kan en avslutte besøket med å overvære et forrykende delfinshow.

Det må nok mer tid enn to tre dager for å få med seg alt som Valencia har å by på. Det er en by som er vel verd å besøke både en og flere ganger. Det må være et flott reisemål for enhver pensjonistforening. Jeg reiser gjerne dit igjen.

Tekst og foto: Berit Nylund

Delfinshow

SOFUSTANKER

Livet er som et ludospill. Seksere og sex driver oss banen rundt i konkurranse mellom unge og eldre, kløktige og enfoldige. Veien er staket. Tilfeldigheter, strategier, taktikk og valg under veis styrer fremdrift, suksess og tap. Ved oppløpet roer vi ned før siste terningkast bringer oss i mål, og det er Game over.

Frokoststunden, ettermiddagskaffen, og kveldskosen i heimen er tidsarenaer for samtale, enetale, gullbelagt taushet og småkrangel om mye og mangt, lite og stort. Men best er det når dagen avsluttes med kveldsklem og litt armkos før Ole Lukkeøye sniker seg inn og slukker lyset. Vågå-ordføreren hadde en annen vri med forføreriske tanker, tale og tekster døgnet rundt. Selv gamle Sofus hadde vel våknet til liv med en velutviklet 14-åring i armkrok og seng. Ikke rart at slike sprell straffet seg for den arme mann.

Paver er ikke til å kimse av. I mars fikk verden en ny en, - pave Frans. Han kledde pontifikaliene og var ingen fillefrans. Den gamle lot seg pensjonere for å vente på den evige hvile. Det var sensasjonelt i mer enn de Vatikanske kretser. Det er 600 år siden sist slikt skjedde. Ved Pavens skjegg, det var overraskende, utbrøt fruen da nyheten ble kjent. Det nærmeste hun står pavemakten er når Sofusen har sin årlige forkjølelse og blir omtalt som snørrpave. Hun har et heller kjølig forhold til den katolske lære. Luther er hennes favoritt fra søndagsskole og katekismus. Gemalen er som regel også luther øre når fruen fra tid til annen fyrer av sine tirader i hellig vrede over Sofusens små og store forsyndelser i heimen. Skjærsild kan være så mangt. Jeg kan lett gjøre avlat som angrende synder i slike situasjoner. Fruen er fra tid til annen plaget av helvetesild. Mot det fins ingen avlat, bare sterk medisin.

Flere enn maratonløperne i Boston fikk en vekker da bombene smalt ved målgangen. Det var nok et resultat av forvillede muslimsjelers hang til onde handlinger mot annerledes troende. Tvang til tro er dåres tale. Sånn sett var Olav den Hellige ikke noe unntak her på berget for tusen år siden. Våre korsfarere dro i østerled for å hogge ned hedninger og forsvare Det hellige land og den rette tro. Religioner hersker over folk og splitter land. Hva teller mest - gudenes eller menneskenes vrede? Hevn og æresdrap kan ikke bringe annet enn vanære.

En burka. er til å skjules seg i. Det samme kan glemselens slør også være. Sofusens briller, lommebok og nøkler forsvinner fra tid til annen, til fruens bekymring. Men på forunderlig vis, dukker de opp igjen etter noen dager. Politikere er også glemsomme. Over løfterike partiprogrammer faller ofte glemselens slør, og valgtaleren gjør seg usynlig som i en burka.. Sånn sett kunne jeg også stille til valg. Valgflesket blir stadig fettere. Etter valget harskner det fort. Det loves milliarder til oppgradering av jernbanenettet, ferjefri E39, skipstunnel ved Stadt. Alt skal om 20-30 år bli så mye bedre. Unntatt er pensjonene våre. De skal fortsatt skrelles av en bit hvert år. Tidligere lovnader og unfallenhet pakkes i glemselens slør og politikere gjør seg usynlig i sine burkaer. Vi er mer interessert i å holde levestandarden den tid vi har igjen, fremfor å seile som 100-åring mot det hinsidige gjennom tunnel ved Stad. Fruen gremmes over politikerfiks fakseriet og truer med å stemme blankt i september.

Telenoret vil saldere bort telepensjonistene sine. Det hårde bud er at økonomisk støtte til pensjonistforeningene skal kuttes ned og etter hvert avvikles. Pensjonister er ikke prisverdige. Vi svekker bunnlinja i regnskapet, og lojaliteten vår er lite verdt i den store sammenheng.

Dagens Nor kjøper lojalitet av medarbeidere uten tradisjon. Stadig færre takkes av i ærbødighet som pensjonister etter årelang innsats, later det til. Men Telenoret går så det suser. I år blir det rekordartet utbytte for Sofusens skarve teleaksjer.

Velfødde byborgere er i harnisk over å se tiggende romfolk på gatehjørnene. De håper på smuler fra de rikes bord. Mange synes flommen av tiggere er ubehagelig og en skam og en skittflekk på vårt perfekte samfunn. Vi vil forby tigging med lov. Da kan vi i samme slengen også forby uting som hosting i kirka, banning i radio og TV og annen atferd som folk misliker.

På siste flytur fra Gardermoen fikk vi flyt på tabbekvoten. Klok av skade var vi ute i god tid. Selvinnsjekkingsautomaten krever sin mann, eller rettere sin kone. Sofusens villfarne pekefinger løper som regel løpsk på dataskjermen og lager kø. Fruen må rydde opp for å få fram bagasjelapper og billetter. Sikkerhetskontrollen er også en prøvelse. Fruen går salige Margaret Thatch-

er en høy gang som jernkvinne, med sine kunstige ledd. Kroppsskanneren piper iltert når hun passerer. Jeg går derfor alltid først igjennom før fruen blir saumfart. Denne gangen ble hun tatt med buksa nede (det hendte jo før i tida også). Hun måtte åpne handveska, og sjekkedama dro i avsky og triumf opp en kniv! Kniven holdt hun høyt mellom to fingrer til spott og spe. I det øyeblikket ønsket hun seg nok å forsvinne i en burka. Jeg bivånet det hele og bleknet en smule, hun kunne jo bli lagt i jern. Men hun snakket seg ut av situasjonen. Det var en avglemt fruktkniv etter epleskrelling. Som potensiell flykaprer var det en tynn forklaring, men den holdt. Jeg kunne ikke skjule fliren, selv om hun morsket seg da jeg ymtet om alderens slør.

Så var det min tur til å konfronteres med glemselens slør. Da avisen skulle leses, var brillene søkk borte. Lommer og reisesekk ble trippelsjekket uten resultat. Jeg ga opp, men fruen jaget meg ut på leting. Etter litt hjerneskerping var det to muligheter: Glemte i sikkerhetskontrollen eller i avgangshallen der vi skrev nye merkelapper til koffertene. Uten særlig håp la jeg ydmykt ut på flyplassvandring. Verken i sikkerhetskontrollen, SAS-skranken i avgangshallen eller hos 'Lost and Found' i ankomsthallen var det briller å finne. Det nærmet seg flyavgang og det hastet med å returnere til min ventende viv. Jeg spurtet opp trappene, snek i sikkerhetskøen og identifiserte meg som legal reisende med den sammenbrettete billetten jeg hadde i brystlomma på skjorta. Da jeg stakk billetten tilbake, kom øyeblikket da også jeg ønsket meg hyllet i burka. Jeg kjente noe hardt, - brillene mine! Fruen var rimelig fornøyd over å se igjen sin bebrillede Sofus, og vi spurtet som de siste gjennom Gaten.

Verden har aldri vært varmere og våren i Norge aldri kaldere enn i år, i følge klimaeksperter og 'manns minne'. Sommeren bør bli het for balansen skyld. Sofusen har allerede forsikret seg mot kjølig regnsommer med forhåndsbestilt canariatur i november. Uansett vær, vind og glemselens slør ønskes alle en minnerik **GOD SOMMER!**

Sofus

Skuffende trygdeoppgjør sier Pensjonistforbundet

Årets trygdeoppgjør med regulering av grunnbeløpet og pensjonene ble i dag undertegnet. – Oppgjøret gir landets pensjonister og trygdemottakere en forventet vekst i sine inntekter, likevel er dette langt fra bra med tanke på underreguleringen av løpende pensjon, sier leder for Pensjonistforbundet Borge Rørvik.

Pensjonistforbundet, som i trygdeoppgjøret representerer 800 000 alderspensjonister, ble i dag enige med regjeringen om grunnlaget for årets regulering av folketrygdens grunnbeløp og pensjoner.

Grunnbeløpet vil etter årets drøftinger øke fra 82 122 kroner til 85 245 kroner. Dette utgjør en økning på 3,8 prosent. Alderspensjon under opptjening oppreguleres også med 3,8 prosent, mens regulering av den løpende alderspensjonen for dagens pensjonister blir på 3,02 prosent – fordi det trekkes 0,75 prosent.

– At oppgjøret blir som det blir, handler om at rammene på forhånd er fastlåst. I tillegg er det slik at det trekkes 0,75 prosent fra pensjonisters utbetaling. Det resulterer i at det oppgjøret vi sitter igjen med er langt svakere enn det lønsmottakerne får, sier Rørvik.

Pensjonistforbundet var i drøftinger sammen med Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner, Landsorganisasjonen i Norge, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund, Unio og Akademikerne

Protesterer mot underregulering

Trygdeoppgjøret er trolig statens dyreste oppgjør og har i seg en verdi på mellom ni og ti milliarder. Oppgjøret berører om lag én million nordmenn, derav cirka 800 000 alderspensjonister.

Pensjonistforbundet har siden 1982 vært den organisasjonen som har forhandlet og drøftet oppgjøret med regjeringen på vegne av landets pensjonister. Under årets oppgjør valgte derfor forbundet å tilføre drøftingsprotokollen en tilførsel. Der står det at Pensjonistforbundet er motstander av at pensjoner skal underreguleres årlig med 0,75 prosent.

– Dette er for oss en protest mot et vedtak som landets pensjonister opplever som svært urettferdig. Dessverre var det bred enighet om denne underreguleringen i pensjonsforliket, men vi mener at dette er en del av reformen der politikerne må gjøre en ny vurdering, sier Rørvik. Han legger til at Pensjonistforbundet var den eneste organisasjonen bak denne protokolltilførselen.

Nye satser etter Trygdeoppgjøret 2013:

- Regulering av grunnbeløpet (G) øker fra 82 122 kroner til 85 245 kroner. Dette tilsvarer en økning på 3,8 prosent. Denne reguleringen gjelder også alderspensjonister under opptjening og uførepensjonister og andre som får sine ytelser regulert gjennom grunnbeløpet.
- Regulering av løpende pensjoner gir alderspensjonister en økning på 3,02 prosent.

...nei Sofus, du tar feil!

I dine Sofustanker gjengitt i Telepensjonisten nr 1/13 skriver du, sitat:

Vi har sytet og klaget et helt år over partienes skamfering av pensjonene våre. Alderspensjonen underreguleres og krympes for hvert år som går. Sykedelen av skatten har de økt, og aldersfradraget er redusert. Statsbudsjettet høvler årlig av pensjonene våre, og alle partier er enige.

Sitat slutt.

Med unntak av siste delsetning: ..og alle partier er enige: er det rett alt du sier. Alle partier er slett ikke enige, så langt derifra. Det kan du lese om ved å følge linken <http://www.frp.no/Pensjonsreformen+er+en+sparereform.d25-TMZHI3x.ips>

Da skjønner du også hvilket parti du og fruene bør stemme ved høstens valg for at ettermiddagens fredede stund skal kunne vare, lenge!

Mvh Asv.

FORENINGSNUMMER OG ADRESSER

MELD DEG INN I DITT HJEMSTEDS TELEPENSIJONISTFORENING

Her møter du venner og kolleger og oppfrisker gamle minner.

ARENDA	Finn Egil Halvorsen	Lensmannsvn. 23	4815 Saltrød	37 03 08 26	952 58 324	tparendal@telepensjonistene.no
BERGEN	Roy Knag Jæger	Postboks 7150	5020 Bergen	56 14 81 02	915 38 870	tpbergen@telepensjonistene.no
BODØ/SALTEN	Gerd Blomstrand Kristensen	Tjeldberget 11/LE 301	8012 Bodø	75 58 11 68	416 95 790	tpbodosalten@telepensjonistene.no
DRAMMEN	Henning Torsby	Skogervn. 2B	3041 Drammen	32 81 95 24	911 40 761	tpdrammen@telepensjonistene.no
FORNEBU	Truls Erik Langeggen	Postboks 214, Sentrum	0103 Oslo	22 11 51 61	900 29 271	tpsentraleenheter@telepensjonistene.no
GJØVIK	Anni Milward	Rudslåtten 9	2830 Raufoss		905 79 297	tpgjovik@telepensjonistene.no
GLÅMDAL	Aina Holen	Eidemsgt 8	2212 Kongsvinger	62 81 43 60	905 44 578	tpglaamdalen@telepensjonistene.no
GUDBRANDSDAL	Åse nordnes	Fyrvyn 10	2670 Otta	61 23 04 98	902 67 965	tpgudbrandsdal@telepensjonistene.no
HAMAR	Henry Norvi	Gammalsrudveien 17	2340 Løten	62 59 14 35	900 76 387	tphamar@telepensjonistene.no
HARSTAD OG OMEGN	Elisabeth Markussen	Utsikten 18	9406 Harstad	77 01 79 76	957 70 128	tpharstadomegn@telepensjonistene.no
HAUGESUND	Jacob R. Utvik	Fred. Kolstøgt. 5	5532 Haugesund	52 72 26 56	907 52 637	tphaugesund@telepensjonistene.no
HELGELAND	Oddvar Ulvang	Askeladdeveien 25	8800 Sandnessjøen	75 04 30 16	413 33 665	tphelgeland@telepensjonistene.no
KRISTIANSAND	Ingvar Kallevik	Astrids vei 31	4633 Kristiansand S	38 09 13 34	901 65 520	tpkristiansand@telepensjonistene.no
KRISTIANSUND	Jarl Joø	Nerlandsdalen 23	6508 Kristiansund N	71 67 95 99	993 24 395	tpkristiansund@telepensjonistene.no
LARVIK	Berit Olafsen	Øvre Bøkeligt. 48	3256 Larvik	33 11 74 44	950 27 230	tplarvik@telepensjonistene.no
LEVANGER	Marit Vikhammer	Okkerhaugen 12F	7600 Levanger	74 08 13 62	911 32 019	tplevanger@telepensjonistene.no
LILLEHAMMER	Helge Bræin	Moengvegen 16	2619 Lillehammer		913 09 320	tpillehammer@telepensjonistene.no
LILLESTRØM	Ragnhild Dehli	Gamle Rovenv. 39	1900 Fetsund	63 88 14 22	906 47 064	tpillestrom@telepensjonistene.no
LOFOTEN	Kirsten Stokvik	Meieriveien 12	8370 Leknes	76 08 07 66	975 62 692	tplofoten@telepensjonistene.no
MOLDE	Audbjørg Endresplass	Tostenbakken 30	6416 Molde	71 24 42 39	991 59 730	tpmolde@telepensjonistene.no
NAMSOS	Wenche Fahsing	Niels Bjørums gt. 38B	7800 Namsos	74 27 14 17	958 65 851	tpnamsos@telepensjonistene.no
NARVIK OG OMEGN	Grtea Arntsen	Myrv 5	8517 Narvik	76 94 12 10	984 68 881	tpnarvikomegn@telepensjonistene.no
OSLO	Dagfinn Husmo	Postboks 1088, Sentrum	0104 Oslo		906 35 850	tposlo@telepensjonistene.no
SANDEFJORD	Yngve Stentun	Lahelleveien 117	3218 Sandefjord	33 45 12 14	911 44 433	tpsandefjord@telepensjonistene.no
SOGN OG FJORDANE	Oliv Ottesen	Skjæret 27	6800 Førde	57 82 14 87	412 78 159	tpsognogfjordane@telepensjonistene.no
STAVANGER	Berit Kopren	Peer Gyntsv. 4	4019 Stavanger	51 87 01 46	900 47 814	tpstavanger@telepensjonistene.no
STEINKJER	Kirsti Leiros	Muusøra 3F	7670 Inderøy		917 63 045	tpsteinkjer@telepensjonistene.no
TELEMARK	Elsie Marit Hansen	Høyenlia 23B	3728 Skien		472 85 760	tptelemark@telepensjonistene.no
Postadresse	Ragn. Olsen-Fjelstad	Jernbanegt 23	3916 Porsgrunn	35 55 86 61	901 02 687	
TROMSØ	Roar A. Johannessen	Henrik Wergelandsv. 24	9007 Tromsø	77 61 82 33	907 31 178	tptromsoe@telepensjonistene.no
TRONDHEIM	Marie Aashagen	Nedre Flatåsv.170	7099 Flatåsen	72 58 03 51	971 29 908	tptrondheim@telepensjonistene.no
TØNSBERG	Inger Heldal Anderson	Ospebakken 7	3153 Tolvsrød	33 33 02 94	906 09 101	tptonsberg@telepensjonistene.no
VALDRES	Aud Anny Bergene	Vestringsbygda	2910 Aurdal	61 36 46 11	975 78 034	tpvaldres@telepensjonistene.no
ØSTFOLD	Mai Britt Løken	Nordlitoppen 35	1743 Klavestadhaugen	69 12 70 24	917 24 895	tpostfold@telepensjonistene.no
ÅLESUND	Helge Haram	Olivermarka	6260 Skodje	70 27 51 30	908 51 360	tpaalesund@telepensjonistene.no

Den mest markante telegrafbestyrer i Tromsø

I 1905 tilsettes ny telegrafbestyrer i Tromsø, nemlig Johan Leonhart Olaus Hagen. Hagen er en hel historie for seg selv.

Han var født i 1849 og kom fra Grytten kommune ved Melhus, og må vel sies å være den mest markante telegrafbestyrer som har vært i Tromsø. Han tok eksamen i telegrafi i 1870 i Stavanger, og tilsatt som telegrafist i 1872 på Målsnes i Troms. I 1873 ble han tilsatt som telegrafist i Tromsø. Her jobbet han samtidig som bokholder hos Holst & Co. I 1876 ble han tilsatt som telegrafbestyrer i Skjervøy. Stasjonen åpnet i oktober 1876.

I 1890-årene var Hagen stortingsmann for Troms Amt (V), og satt som formann i jernbanekomiteen som behandlet Telegrafvæsenets budsjett. I tillegg var han ordfører i Skjervøy perioden 1881-1892.

Han opponerte sterkt mot unionen med Sverige. Da rikslinjen åpnet mellom Kristiania og Stockholm, mente kong Oscar at dette måtte mildne kravene om løsrivelse fra unionen.

Dette fikk Hagen til å reise tilbake til Skjervøy, tok unionsflagget og klippte ut unionsmerket, sydde inn et stykke rødt tøy, og heiste så det rene norske flagg på Skjervøy telegrafstasjon. Han var således den første som heiste et reint norsk flagg på en offentlig bygning. *(Det interessante er at nettopp dette flagget skal befinne seg på Tromsø Museum i dag).*

Skjervøypresten og Skjervøys nessekonge rapporterte Hagen til Telegrafstyrelsen. Dette førte til at *Departementet For Det Indre*, besluttet å fjerne Hagen fra telegrafbestyrerstillingen i Skjervøy, og beordret han til Lødingen som menig telegrafist. Kort tid senere ble han dog tilsatt som fullmektig. Det var altså ikke helt hjertet at han ble frabeordret bestyrerstillingen i Skjervøy.

I 1903 blir Hagen konstituert som telegrafbestyrer i Tromsø, og 1. januar 1905 blir Hagen tilsatt som telegrafbestyrer i Tromsø. Her gjorde han seg også bemerket.

Han ble i Tromsø til 1914, da han flyttet til Fredrikstad som telegrafbestyrer.

Begge de første telegrafbestyrere i Tromsø – Johan P. Holte, fra 1869 til 1902, og Johan L. Hagen 1905 – 1914 er spesielt profilert på Telemuseet Tromsø.

Roar A. Johannessen
Telemuseet Tromsø

LEDER	Anni Milward	Rudslåtten 9	2830 Raufoss	61 19 10 54	905 79 297	annimilw@online.no
NESTLEDERSEKRETÆR	Mai Britt Løken	Nordlitoppen 35	1743 Klavestadhau-	69 12 70 24	917 24 895	m-brloek@online.no
KASSERER	Kjell Engen	Einerbakken 5	2827 Hunndalen		916 43 027	kjellengen@online.no
STYREMEDL.	Berit Olafsen	Øvre Bøkeligt	3526 Larvik	33 11 74 44	950 27 230	berolafs@online.no
	" Truls Erik Langeggen	Pilestredet Park 1H.0605	0176 Oslo	22 11 51 61	900 29 271	lang.t@online.no
	" Kirsti Ranveig Leiros	Muusøra 3F	7670 Inderøy		917 63 045	kirsti.leiros@ntebb.no
	" Roy Knag Jæger	Hopshavn	5307 Ask	56 14 81 02	915 38 870	roykna-j@online.no
	" Oddvar Ulvang	Askeladdeveien 25	8800 Sandnessjøen	75 04 30 16		oddvar.ulvang@roros.net
VARAMEDLEM 1	Dagunn Klakegg	Elvevegen 5	6800 Førde	57 82 14 21	416 69 849	daklakeg@online.no
VARAMEDLEM 2	Ingvar S. Kallevik	Astrids vei 31	4633 Kristiansand S	38 09 13 34	901 65 520	ingsikal@online.no
VARAMEDLEM 3	Jan H. Andreassen	Blomstervn. 37	2208 Kongsvinger	62 81 59 40	915 56 223	janhandreassen@yahoo.no
REVISOR 1	Kåre Johansen	Svenskerud 105	3408 Tranby	32 85 22 40	901 84 857	khj@online.no
REVISOR 2	Kirsten Næss					
VARAREV.	Kitty Fossum	Østaveien 60	1476 Rasta	67 90 16 87	911 95 947	kitty.fossum@getmail.no
REDAKTØR	Berit Nylund	Vassteigen 106	5141 Fyllingsdalen	55 12 30 76	913 83 587	beritnyl@online.no
TELEPENJONISTEN						
REDAKTØR	Hans Karsten	Bruket 4P	1621 Gresvik	69 32 72 27	905 45 712	hakaka@online.no
NETTAVISEN	Karlsen					

Avsender:
Telepensjonistenes Landsforbund
Postboks 443 - Sentrum
0103 Oslo

Hold deg frisk! Ta tran!

For å få brakt på det reine om *A*-vitamintilførslen i kosten for tida er tilstrekkelig, har Bedriftslegesjefen i Oslo fått en del av Telegrafverkets tjenestemenn til å la seg undersøke av øyenlege. Dette skjedde etter henstilling fra Statens Ernæringsråd.

Undersøkelsene tyder på at tilførslen av vitamin *A* til befolkningen ligger under det ønskelige nivå. En har ikke noen sikkerhetsmargin, og alminnelig forekomne sykdommer som influensa, forkjølelse, enkelte fordøyelsessykdommer m. fl. vil lett bringe en i underskudd.

Med det kosthold vi har i dag er det vanskelig å få nok *A*-vitamin - hvis en ikke tar tran. Bedriftslegesjefen henstiller derfor til alle tjenestemenn i Telegrafverket å ta en barneskje tran hver dag. Tran bør tas til ut i mai måned og fra september/oktober om høsten.

TELEGRAFSTYRET, PERSONALAVDELINGA
JANUAR 1949.